

BEZGEK

Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Araştırma Makalesi

Cilt 2 (2023) Sayı 2 127-139

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Hazırlanmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

Master's And Ph.D. Dissertations on Teaching Turkish as a Foreign Language

Pınar ÇİFTÇİ¹ Hatice ÜLBEĞİ²

Çiftçi, P. ve Ülbeği, H. (2023). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hazırlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri. *Bezgek Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2(2), 127-139. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.26>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 28.04.2023
Kabul Tarihi: 24.05.2023
Yayın Tarihi: 15.06.2023

Anahtar Sözcükler

Yabancılara Türkçe
öğretimi
Lisansüstü tezler
Doktora tezleri

Article Info

Received: 28.04.2023
Accepted: 24.05.2023
Published: 15.06.2023

Keywords

Teaching Turkish as a
foreign language
Master's dissertations
Ph.D. dissertations

Öz

Bu araştırmanın amacı yabancılara Türkçe öğretimi alanında 2011-2022 yılları arası yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarını tespit etmektir. Araştırma için yapılan kaynak taramasında büyük oranda YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılmıştır. Fakat bu veri tabanın yanında üniversitelerin tez merkezlerinden ve önceki yıllarda bu konuda hazırlanmış yazılı kaynaklardan da yararlanılmıştır. Çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanan tezler incelenmiş olup elde edilen bulgular tablolar hâlinde gösterilmiştir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu yöntemle elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanan tablolar kod ve frekans hâlinde sunulmuştur. Araştırma sonucunda alana ilişkin 2011-2022 yılları arasında toplam 460 çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Yabancılara Türkçe öğretimi alanıyla ilgili en fazla yüksek lisans tez çalışmasının 2021 yılında, doktora tez çalışmasının ise yine 2021 yılında olduğu tespit edilmiştir. En az yüksek lisans tez çalışmasının 2014 yılında doktora tez çalışmasının ise hem 2012 hem de 2013 yıllarında olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili yapılan inceleme sonucunda alana yönelik hazırlanan tez çalışmalarının künyesi 2011 yılından 2022 yılına kadar incelenip sınıflandırılmıştır. Üniversitelerde, dil öğretim merkezlerinde ve bu alanla ilgili kurum-kuruluşlarda yabancılara Türkçe öğretiminin akademik boyut kazanması, bu alana ilişkin literatür oluşturulması ve araştırmaların artması çalışmaların sayısını da arttırmıştır. Yapılan çalışmaların konu olarak da farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Abstract

This study discusses the master's and Ph.D. dissertations submitted between 2011 and 2022 on teaching Turkish as a foreign language. Most of the dissertations reached through the literature review are in the database of the National Thesis Center of the Council of Higher Education [YÖK] in Türkiye. In addition to this database, the study also discusses the dissertations in the thesis centers of universities and the written sources on this subject and presents the findings in tables. It shows the tables prepared in line with the data obtained by this method in code and frequency. As a result of the research, it is clear that a total of 460 dissertations were presented between the years 2011 and 2022. Moreover, 2021 is the year with the highest number of master's and Ph.D. dissertations presented on teaching Turkish as a foreign language. While 2014 was the year in which the least number of master's theses were submitted, it was 2012 and 2013 for Ph.D. dissertations. Along with this, the study examines and classifies the tags of the dissertations presented on teaching Turkish as a foreign language from 2011 to 2022. The fact that teaching Turkish as a foreign language has gained an academic dimension in universities, language teaching centers, institutions, and organizations, and the increase in research has increased the number of related scientific studies which differ in terms of subject.

¹ Kafkas Üniversitesi, Kars, Türkiye. ciftcipinar1718@gmail.com

² Kafkas Üniversitesi, Kars, Türkiye. htclbg16@gmail.com

Giriş

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir (Ergin, 1989, s. 3). Dil, insanların duygu, düşünce, bilgi ve fikirlerini birbirleriyle paylaşmalarını sağlayan bir sistemdir. Toplumlar birbirleriyle iletişim kurmak ve etkileşim hâlinde olmak için dil öğrenirler. Dil olmadan insanların birlikte yaşamaları, anlaşabilmeleri, dolayısıyla bir toplumu oluşturmaları söz konusu olamayacağından, dil bu açıdan da önemlidir; bir topluluğu topluma dönüştürür. Bir toplumu ulus yapan bağların en güçlüsü dildir. Bireyleri ulusuna, yurduna, geçmişine sıkı sıkıya bağlar; kuşaktan kuşağa aktararak gelen dil, bireyi geçmiş ile gelecek arasındaki zincirin bir halkası durumuna getirir (Aksan, 1979, s. 13).

Günümüzde, dünya üzerindeki ülkeler arasındaki kültürel, siyasal, bilimsel ticari vb. ilişkiler her geçen gün artmaktadır. Ülkeler arası ilişkilerin artmasının bir sonucu olarak farklı ülkelere mensup insanlar çeşitli sebeplerle yabancı dil öğrenmekte bu durum da çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün giderek önem kazanmasına ortam hazırlamaktadır. Bugün Türkçe öğrenimine olan istek de gerek yukarıda belirtilen nedenler gerekse dünyada ve Türkiye'nin bulunduğu coğrafyadaki gelişim ve değişimlere paralel olarak hızla artmakta; Türkçe, farklı ülke insanları tarafından farklı sebeplerle öğrenilmektedir. Günümüzde birçok ülkeden çok sayıda insan çeşitli sebeplerle Türkçe öğrenmek için hem ülkemize gelmekte hem de yurt dışındaki Türkçe öğretim merkezlerinde Türkçe öğrenmektedir ve bu sayı her geçen gün artmaktadır. Bu durum Türkçeyi, yurt içinde ve yurt dışında yabancıların öğrendikleri bir diline haline getirirken aynı zamanda da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimin önemini ortaya koymaktadır (Büyükkiz, 2014).

Sosyal ve siyasal gelişmelerle birlikte önem kazanan Türk dili çok farklı coğrafyalarda ilgi ile karşılanmakta ve bunun sonucu olarak Türkçe öğrenme talepleri de gittikçe artmaktadır. Türkçe öğrenme isteğiyle birlikte önem kazanan ülkemizin, özellikle yabancılara Türkçe öğretimi hususunda güçlü adımlar attığını görmekteyiz. Türkçe, artık çağdaş diller arasında yer alan, yurt içinde ve yurt dışında özellikle yabancıların öğrenmeye çalıştıkları dünya dillerinden biri hâline gelmiştir. Bugün Türkçeyi öğrenme amacıyla dünyanın pek çok yerinden ülkemize gelen yabancıların sayısı artmaktadır. Bu da bize Türkçenin bir yabancı dil olarak öğretimini ve Türkçemizi başka ülkelere tanıtmaya imkânını sağlamaktadır (Kahrıman vd., 2013). Türkçe, günümüzde Türkiye'deki ve Türkiye dışındaki pek çok kişinin anadili olmanın ötesine geçip hem ülke içinde hem başka ülkelerde, başka milletlerden kişiler arasında da kullanım alanı oluşturmaya başlamıştır. Özellikle göç yoluyla gelen çocukların anadillerinin yanında Türkçe öğrenmeleri, sosyokültürel ve sosyoekonomik uyumun da yolu olacaktır. Aynı zamanda Türkiye'de, Türkçe öğrenerek farklı ülkelere dağılacak olan bireylerin ülkemize önemli katkıları olacaktır. Bu nedenle, Türkçenin ülke içinde ve dışında nerelerde ve hangi amaçlarla öğrenildiğinin tespiti ve uygun öğretim yöntem ve ders malzemelerinin hazırlanması önem taşımaktadır (Pılancı vd., 2019).

Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretimi, son yıllarda hızla gelişen bir alan olmuştur. Türkçe öğretim merkezleri, üniversiteler ve diğer kurumlar aracılığıyla yabancılar Türkçe öğrenme fırsatına sahip olmaktadır. Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretimi, ülkede son yıllarda önemli bir gelişme kaydetmiştir. Türkçe öğretiminde üniversiteler, özel dil okulları ve resmi kurumlar, yabancılara Türkçe öğretiminde öncü rol oynamaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin Türkçe öğretimine yönelik kurumsal ve yasal çerçevesi de son yıllarda güçlendirilmiştir. Türkiye'de Türkçe öğretimi, en önemli kurumlarından biri olan Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER) ile başlamıştır. TÖMER, Ankara Üniversitesi bünyesinde kurulmuş ve yabancılara Türkçe öğretiminde önemli bir rol oynamıştır. Daha sonra, İstanbul

Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi gibi birçok üniversite de Türkçe öğretim merkezleri açmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretimi son yıllarda önemi giderek artan bir araştırma alanı hâline gelmiştir (Arslan, 2014). Yaygın bir kullanım alanına sahip olan Türk dilinin üzerindeki ilgi de her geçen gün artmaktadır. Bu duruma bir kanıt olarak Türkçenin UNESCO verilerine göre dünyada en çok konuşulan beşinci dil olması sunulabilir (Göçer, Tabak ve Coşkun, 2012). Bu alanda üniversiteler, dil öğretim merkezleri ve enstitülerde akademik çalışmalar hızla devam etmekte ve her geçen gün sayıları artmaktadır. Bu alanla ilgilenen uzmanların yaptığı çalışmalar önceki yıllarla karşılaştırılınca son yıllarda çalışma sayılarında artış ve konularında büyük bir farklılık olduğu söylenebilir. Türkçenin önünde iki yayılma alanı bulunmaktadır. Bunlardan biri Türk dünyası, diğeri ise Türk dünyasının dışında kalan dünya ülkeleridir. Türkçe bu iki alanda en çok konuşulan diller arasında yer alma uğraşını da sürmektedir. Bu doğrultuda düşünüldüğünde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili yapılan akademik çalışmaların tespit edilip derlenmesi, hangi konuları ele aldıklarının bilinmesi bu alanda eser ortaya koyacaklar için önem arz etmektedir (Çiftçi ve Coşkun, 2017). Türkçe eğitimi alanında gerçekleştirilen bu tür çalışmalar, bu alanda araştırmalar yapan bilim adamlarına kolaylık sağlayarak, Türkçe eğitiminde gerçekleştirilen çalışmaların hangi konulara yöneldiği konusunda onlara yardımcı olabilir (Özçakmak, 2017). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan akademik çalışmaların başında kitap, makale, tez, sempozyum vb. gelmektedir. Bu çalışmaların ortaya konması kadar niteliği de önemlidir. Bu çalışmada da yabancılara Türkçe öğretimi alanında 2011-2022 yılları arasında ortaya konan yüksek lisans ve doktora tezlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu çalışma literatüre 2011-2022 yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan tez çalışmaları konusunda katkı sunacaktır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarına dair örnek künyelerin verilmesi bu alanda çalışacak akademisyenlere, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenecek öğrencilere ve bu alanda çalışma yürüten araştırmacılara yol göstereceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada yabancılara Türkçe öğretimi alanında 2011-2022 yılları arası yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarını tespit etmek ve alanda yapılan çalışmalara ilişkin örnek künyeler vermek amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu araştırmada 2011-2022 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarını tespit etmek amacıyla nitel yaklaşımla gerçekleştirilmiş “doküman incelemesi” deseninden faydalanılmıştır. Bir araştırmanın konusu hakkında bilgi sağlayan her türlü yazılı materyale doküman (belge) denilmektedir (Balcı, 2016). Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2022, s. 189). Araştırma için yapılan kaynak taramasında büyük oranda YÖK’ün Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılmıştır. Fakat bu veri tabanının yanında üniversitelerin tez merkezlerinden ve önceki yıllarda bu konuda hazırlanmış yazılı kaynaklardan da yararlanılmıştır.

Bulgular

Bu araştırmada doküman incelemesi sonucu 2011-2022 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarına ulaşılmıştır. Doküman incelemesi sonucunda elde edilen veriler şu şekildedir:

Tablo 1. 2011-2013 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yapılan Tez Çalışmaları

Yıllar	Yüksek Lisans Tezi (f)	Doktora Tezi(f)
2011	19	5
2012	11	1
2013	21	1
Toplam	51	7

Tablo 1’de elde edilen bulguya göre 2011 yılında f(19) yüksek lisans, f(5) doktora tezi çalışması; 2012 yılında f(11) yüksek lisans, f(1) doktora tez;2013 yılında ise f(21) yüksek lisans, f(1) doktora tez çalışmasının olduğu görülmüştür. 2011-2013 yılları arasında f(51) yüksek lisans, f(7) doktora tezi olmak üzere toplam f(58) tez çalışmasının olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. 2011-2013 yılları arasında yapılmış yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarına ilişkin örnek künyeler şu şekildedir:

“Ak, D. (2011). İkinci dil öğretim kaynaklarında yer alan anlama etkinliklerinin karşılaştırılması: Yeni Hitit ve New Headway örneklemleri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.”

“Aksoy, B. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında Türk imgesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.”

“Aydoğdu, E. (2011). Bulgaristan’da Türkçe öğretimi ve ilköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarının incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.”

“Bağdaş, F. Ş. (2011). Hava Harp Okulu’nda öğrenim gören yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenmede karşılaştıkları güçlükler [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.”

“Biçer, N. (2011). Kıpçak dönemi eserlerinin yabancılara Türkçe öğretimi açısından incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Büyükkiz, K. K. (2011). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerileri ile öz yeterlilik algıları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“İnce, B. (2011). Yurt dışındaki Türk çocuklarının ana dilleri Türkçede yaşadıkları anlatım sorunları: Fransa örneği [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi.”

“Sülükü, Y. (2011). Yabancılara Türkçe öğretiminde (Temel Seviye A1) bilgisayar destekli materyal geliştirme ve bunun öğrenci başarısına etkisi [Yayımlanmamış doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi.”

“Şen, Ü. (2011). Belçika’da yaşayan Türk çocuklarının Türkçeye yönelik tutumları ve yazma becerileri [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Yılmaz, Y. Y. (2011). Yabancı dilde bilgisayar yazılımı ile sözcük öğretimi-bir model denemesi [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.”

“Albiladi, M. (2012). Arapça ile Türkçe arasındaki sözdizimsel farklılıkların Araplara Türkçe öğretiminde etkisi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Artuç, S. (2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şiir metinlerinden yararlanma [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Bakan, H. (2012). Yabancılara Türkçe öğretiminde metin dilbilimsel ölçütler çerçevesinde bir sadeleştirme denemesi: Sait Faik Abasıyanık, Meserret Oteli [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.”

“Demir, T. (2012). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan temel düzey ders kitaplarının içerik ve şekil yönünden incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.”

“Ekmekçi, V. (2012). Belçika’da Türkçe öğretimi ve karşılaşılan temel sorunlar [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.”

Yavuz, N. (2012). İkinci dil olarak Türkçe ve Japoncada çalkalamanın edinimi [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.

“Alshirah, M. (2013). Arap kökenli öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaştıkları zorluklar ve çözüm önerileri [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.”

“Altıparmak, H. M. (2013). Avrupa Diller Öğretimi Ortak Çerçeve Programı kapsamında işlevsel kavramsal yaklaşım temelli ihtiyaç analizi örneği [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.”

“Arslantürk, H. (2013). Türkçe kelime gruplarının yabancılara Türkçe öğretimindeki yeri hakkında bir inceleme / Türkçe kelime gruplarının yabancılara Türkçe öğretimindeki yeri hakkında bir inceleme [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Bayezit, Hakan (2013). Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki öğrenme stratejilerinin kullanımı [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.”

“Çangal, Ö. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: Bosna Hersek örneği [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Varışoğlu, B. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde birleştirilmiş iş birlikli okuma ve kompozisyon tekniğinin etkileri [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.”

Tablo 2. 2014-2016 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yapılan Tez Çalışmaları

Yıllar	Yüksek Lisans Tezi (f)	Doktora Tezi(f)
2014	6	3
2015	12	3
2016	15	9
Toplam	33	15

2014-2016 yılları arasında yabancılara Türkçe alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarına bakıldığında hem yüksek lisans tez çalışmalarının hem de doktora tez çalışmalarının bu yıllar içerisinde giderek arttığı gözlemlenmiştir. 2014 yılında f(6), 2015 yılında f(12), 2016 yılında ise f(15) yüksek lisans tez çalışmasının olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. 2014 ve 2015 yıllarında f(3) doktora tez çalışması varken bu sayı 2016 yılında üç katına çıkmıştır ve 2016 yılında f(9) doktora tez çalışması olduğu görülmüştür. 2014-2016 yılları arasında yapılmış yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarına ilişkin örnek künyeler şu şekildedir:

“Sarıbaş, M. (2014). Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve metnine göre yabancılara Türkçe öğretiminde A1-A2-B1-B2 seviyesinde okuma etkinlikleri ve örnekleri [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi].Gazi Üniversitesi.”

“Koçer, T. (2014). Türkçe öğretmenliği 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin yabancılara Türkçe öğretimine yönelik öz-yeterlilik inançlarının araştırılması [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.”

“İltar, L. (2014). Yabancılara Türkçe öğretiminde Arapça-Türkçe ortak kelimeler yardımıyla etkinlik geliştirme ve uygulama: Mısır örneği [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi].Gazi Üniversitesi.”

“Arslan, N. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.”

“Sivrioğlu, S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı dramanın konuşma becerisine etkisi [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.”

“Tülü, T. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sınıflarında sözcük öğretiminde tanım türlerinden yararlanma [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.”

“Erol, H. F.(2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel seviyede kelime edinimi [Yayınlanmamış Doktora Tezi].İstanbul Üniversitesi.”

“Yılmaz, İ. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin deyim öğretiminde kullanılmasına yönelik bir inceleme [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Duru, H. (2014).Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan soruların nitelik araştırması [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.”

“Hafız, H. D.(2015). 8 - 12 yaş aralığındaki çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretimi [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.”

“Şen, E. (2015). İktisadi ve idari bilimler Türkçesinin incelenmesi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.”

“Işıkoğlu, M .(2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan yeterlik sınavlarının madde yazımı bakımından incelenmesi (Mersin ve Sakarya Üniversiteleri örneği) [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Dağdelen, D. (2015). Yabancılar Türkçe öğretimi programının öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Doğu Akdeniz Üniversitesi.”

“Kutlu, A. (2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin’in Kaşığı ve Perili Köşk adlı hikâyelerinin a1-a2 seviyesine uyarlanması [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Er, O. (2015). Yabancılar Türkçe öğretimi uygulamalarının kültürel farkındalık oluşturma açısından incelenmesi [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Bülbül, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuduğunu anlama becerisinin kavram haritası aracılığıyla geliştirilmesi: Bir eylem araştırması [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. On Sekiz Mart Üniversitesi.”

“Biçer, N .(2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde öğrenen özerkliği süreçlerinin incelenmesi [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Tosun, G. (2016). Yedi iklim Türkçe öğretim seti b1, b2 ve c1 seviyesi ders kitaplarındaki metinlerin yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımı açısından incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Başkent Üniversitesi.”

“Palii, O. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından Türkçe ve Ukraynaca dil yapılarının karşılaştırılması [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.”

“Sarıman, G. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bilgisayar destekli eğitimin kelime vurgulama becerisine etkisi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.”

“Ural, O. K. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde araç gereç ve teknoloji kullanım yeterlilikleri [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.”

“Yılmaz Atagül, Y. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe atasözü ve deyim öğretiminde film ve hikâye tekniklerinin etkililik düzeyleri açısından karşılaştırılması [Yayımlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.”

“Ateş, A. (2016). Yabancılar Türkçe öğretiminde Gass’ın ikinci dil edinimi modelinin söz varlığını geliştirmeye etkisi [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.”

“Göçen, G. (2016). Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı [Yayımlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.”

“Hayri, A. (2016). Türkiye’ye gelen Afganistanlı öğrencilere yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine bir değerlendirme (2008-2012) [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.”

Tablo 3. 2017-2019 Yılları Arasında Yabancılar Türkçe Öğretimi Alanında Yapılan Tez Çalışmaları.

Yıllar	Yüksek Lisans Tezi (f)	Doktora Tezi(f)
2017	30	4
2018	12	9
2019	73	14
Toplam	115	27

Elde edilen bulguya göre 2017 yılından 2019 yılına doğru doktora tez çalışmalarının sayısında bir artış olduğu görülmüştür. 2017 yılında f(4), 2019 yılında ise f(14) doktora tez çalışması olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Aynı yıllar içerisinde toplam f(115) yüksek lisans tez çalışması f (27) doktora tez çalışması bulgusuna ulaşılmıştır. 2017 yılında f(30), 2018 yılında f(12) ve 2019 yılında f(73) yabancılar Türkçe öğretimi alanında yüksek lisans tez çalışmasının olduğu görülmüştür. 2017-2019 yılları arasında yapılmış yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarına ilişkin örnek künyeler şu şekildedir:

“Taşköprü, G. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe sınıflarında konuşma becerisini geliştirmeye yönelik materyal hazırlama [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Dokuz Eylül Üniversitesi.”

“Tozlu, E. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe dinleme sınavı geliştirilmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Boğaziçi Üniversitesi.”

“Yağmur, Y. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ortaokul düzeyindeki Suriyeli öğrencilerin derslerine giren Türkçe öğretmenlerinin karşılaştıkları problemler üzerine bir durum çalışması [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.”

“Yusufoğlu, S. (2017). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük bilgisi öğretiminin anlam ve gösterge paralelliğinden hareketle kültürel aktarıma etkisi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Serin, N. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ile bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Çelebi, S. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde görsel geri bildirim etkinlikleriyle gerçekleştirilen bürün öğretiminin sesli okuma becerisine etkisi [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Ekmekçi, V. (2017).Yabancılar Türkçe öğretiminde akademik okuryazarlık öğretimine yönelik bir eylem araştırması [Yayımlanmamış doktora tezi]. Erciyes Üniversitesi.”

“Özgat Tatan, O. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı yedi iklim Türkçe öğretim seti örneği (A1 ve A2 düzeyi) [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi.”

“Mercan, Ö. (2018). Muzaffer İZGÜ öykülerindeki söylem biçiminin yabancı dil olarak Türkçe öğretimine uygunluğu [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Baklacı, Ö. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde görev odaklı yöntem ışığında yazma becerisinin geliştirilmesi [Yayınlanmamış yüksek lisan tezi]. İstanbul Üniversitesi.”

“Gönen Kayacan, S. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kalıp sözlerin kazandırılmasında yaratıcı dramının etkisi [Yayınlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Çelik, H. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel ihtiyaç analizi [Yayınlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Yıldırım, M. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde yazma gelişim dosyası uygulaması [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Kaplan, T. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde otantik yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma becerisi ve tutumuna etkisi [Yayınlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.”

“Özaltun, H. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde sesli metinlerin dinlenebilirlik açısından tanımlanması ve sınıflandırılması [Yayımlanmamış doktora tezi]. Malatya Üniversitesi.”

“Baz, D. (2019). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin kullandıkları dil öğrenme stratejileri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.”

“Bulut, A. (2019). Kitābu’l idrāk li- lisāni’l etrāk’ta isimler- Divānu Lügati’t Türk ve Kıpçak sözlükleriyle karşılaştırma [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.”

“Ceylan, F. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde uygulanan sınıf içi etkinliklerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Çınar, N. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dramatizasyon yöntemi ile fiil öğretimi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.”

“Dağdeviren, İ. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde efsane türü metinlerden hareketle kültür aktarımının değerlendirilmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.”

“Demirci, R. (2019). Alfabe Farklılıklarının Yabancılar Türkçe Öğretimindeki Etkisi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.”

“Alan, Y. (2019). 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modelinin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma becerilerine ve bağdaşıklık araçlarını kullanma düzeylerine etkisi [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.”

“Aşçı, Y. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öykü: B2 düzeyinde okuma ve yazma becerisi geliştirme [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Aydın, E. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde dijital hikâye anlatımının yaratıcı yazma becerisine etkisi [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.”

“Boylu, E. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde ölçme değerlendirme uygulamaları ve standart oluşturma [Yayımlanmamış doktora tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.”

Tablo 4. 2020-2022 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yapılan Tez Çalışmaları.

Yıllar	Yüksek Lisans Tezi (f)	Doktora Tezi(f)
2020	27	8
2021	108	29
2022	30	10
Toplam	165	47

Tablo 4' e göre 2021 yılında diğer yıllara nazaran hem yüksek lisans tez çalışmalarının hem doktora tez çalışmalarının fazla olduğu görülmüştür. 2020 yılında f(27)yüksek lisans, f(8) doktora tez çalışmasının; 2021 yılında f(108) yüksek lisans, f (29) doktora tez çalışmasının; 2022 yılında f(30) yüksek lisans, f(10) doktora tez çalışmasının olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu yıllar içerisinde toplam f(212) tez çalışmasının olduğu söylenebilir. 2020-2022 yılları arasında yapılmış yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarına ilişkin örnek künyeler şu şekildedir:

“Özdintürk, A. (2020). *Masalların yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak uyarlanması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.”

“Ünver, Ö. (2020). *Yabancı dil / ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde iletişim dili* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Hacettepe Üniversitesi.”

“Şenyiğit, Y. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde sözlü dilin kelime sıklığı ve A1-A2 seviye sözlüğü*[Yayımlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.”

“Çelik, D. (2021). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A2 seviyesi konuşma etkinliklerinin görev odaklı yaklaşıma göre incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.”

“Tomrukcu, B. (2021). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde derlem tabanlı okuma metni denemesi: Gece Kuşları (A1-A2)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kocaeli Üniversitesi.”

“Canik, S. (2021). *Türkiye’de yaşayan yabancıların Türkçe öğrenme/kullanma durumları üzerine bir inceleme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.”

“Günaydın, H. R. (2021). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı metinlerindeki yanlışlar: Bir sistematik derleme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.”

“Uçar, R. (2021). *Kendini dinleme ve öz değerlendirme modeliyle telaffuz öğretiminin Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin sesletim becerilerine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.”

“Güngör Yereyıklmaz, F. (2021). *Yabancı uyruklu ilkökul öğrencileri için Türkçe öğretim programı tasarısı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.

Khalmatova, Z. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde harmanlanmış öğrenme: İstasyon rotasyon modeli* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Çekici, Y. E. (2021). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi açısından dil işlevleri* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.”

“Kocayanak, D. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin konuşma becerisine ölçme sürecine yönelik uygulamaları* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Özdemir, A. (2022). *Yabancılara Türkçe öğretiminde edimbilimsel mantık yabancılara Türkçe öğretiminde pragmatik farkındalık* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Özçelik, M. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür temalı belgesel kullanımının yazma becerisine etkisi [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Uşak Üniversitesi.”

“Gürbüz, N. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde A2-B1 kural tabanlı ölçme değerlendirme sistemi uygulamasının geliştirilmesi ve uygulamanın öğrencilerin kelime öğrenimine etkisinin değerlendirilmesi [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.”

“Yavuz, Ş. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A1 düzeyinde uzaktan öğretime yönelik yazma etkinlikleri: Uygulama ve değerlendirme [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Gündüz, F. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde İş Türkçesi: C1 seviyesi: [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.”

“Turan, Ö. (2022). Yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında PICTES’in değerlendirilmesi [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi.”

“Ocak, Ö. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde H. Rahmi Gürpınar’ın Ecir ve Sabır Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşeği Adlı Hikâyelerin B2 Seviyesinde uyarlanması [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Bandırma On Yedi Mart Üniversitesi.”

“Uzun, S. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının Türk Milli kültür öğeleri ile kültür aktarımının tespiti ve değerlendirilmesi (Gazi Tömer Ders Kitapları) [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Giresun Üniversitesi.”

“Esen, G. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan “Yeni İstanbul Uluslar Arası Öğrenciler İçin Türkçe Kitaplarının” kültürel açıdan incelenmesi [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.”

“Selvi, K. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde Web 2.0 araçlarının kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin çeşitli değişkinler açısından incelenmesi [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.”

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi alanına yönelik yazılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları incelenmiş olup elde edilen bulgular tablolar hâlinde gösterilmiştir. Bulgulara bakıldığında alana ilişkin 2011-2022 yılları arasında toplam 460 çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Yabancılara Türkçe öğretimi alanıyla ilgili en fazla yüksek lisans tez çalışmasının 2021 yılında, doktora tez çalışmasının ise yine 2021 yılında olduğu tespit edilmiştir. En az yüksek lisans tez çalışmasının 2014 yılında doktora tez çalışmasının ise hem 2012 hem de 2013 yıllarında olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmadan hareketle alana yönelik yapılmış olan diğer çalışmalar incelenmiş, sonuçları karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda 365 yüksek lisans tezine 96 doktora tezine ulaşılmıştır. Yüksek lisans ve doktora tezleri yıllara göre incelendiğinde en çok çalışmanın 2021 yılında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yüksek lisans tez sayısının doktora tez sayısına göre fazla olduğu görülmüştür. Bundan dolayı alana yönelik doktora tez çalışmalarına ağırlık verilebilir. Alana yönelik yapılan çalışmalara bakıldığında ise Demir, Pelcer ve Yıldız (2021), yapmış oldukları çalışmada 2011 ile 2020 arasındaki yabancılara Türkçe öğretimi alanıyla ilgili yazılan tezleri incelemişlerdir. 2011-2020 yılları arasında alana ilişkin 578 tez ortaya konulduğunu ifade etmişlerdir. Söz edilen yıllar içerisinde en çok tezin 2019 yılında yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Alana ilişkin en az tezin ise 2011 yılında yapıldığını belirtmişlerdir. Bu verilerden hareketle günümüze yaklaştıkça alana ilişkin yazılan tez sayılarında bir

artış olduğu ve yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Pekacar vd. (2018), bilimsel yayınlar üzerine yaptıkları çalışmada 2006 yılından itibaren yüksek lisans tezlerine ilişkin çalışmalarda bir artış olduğu sonucuna varmışlardır. Yapmış oldukları araştırmada 223 yüksek lisans tezinin, 43 doktora tezinin varlığına ulaşmışlardır. Bundan hareketle yüksek lisans tezinin doktora tezine oranla daha fazla olduğu sonucuna varmışlardır. Büyükkiz (2014), yabancılara Türkçe öğretimi alanında 1981-2012 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tezlere yönelik yapmış olduğu inceleme çalışmasında tezler üzerine yapılan araştırmalarla paralel olarak lisansüstü tezlerinin büyük bir bölümünün yüksek lisans tezlerden oluştuğu, doktora tezlerinin yüksek lisans tezlerine göre daha az olduğu sonucuna ulaşmıştır. Doktora tezlerinin yıllar içerisinde bir artış göstermediğini, yıllar içerisinde yaklaşık olarak aynı oranda kaldığını belirtmiştir. Ayrıca lisansüstü tezlerini yıllara göre sınıfladığında en çok tezin 2006-2012 yılları arasında olduğunu belirtmiştir. Bu durum bu alana verilen önemin son dönemlerde arttığının bir göstergesidir. Çiftçi ve Çoşkun (2017), yapmış oldukları araştırmada yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili yapılan çalışmaları yıllara göre incelemişlerdir. Bu inceleme sonucunda toplamda 235 teze ulaşmış olup 1990 yılına kadar sadece iki tezin yazıldığını belirtmişlerdir. 2001-2010 ve 2011-2017 yılları arasında yazılan tezlerin sayısında bir eşitlik olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Aynı zamanda yüksek lisans tezlerinin sayısının doktora tezlerinin sayısından fazla olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte yapmış oldukları çalışmada tez sayılarının 2001 yılından bu yana artış gösterdiğini, bu artışın ise üniversitelerde yabancılara Türkçe öğretimi alanına gösterilen ilgiyle ve bu alana yönelik kurulan kurumların çalışmaları ve çabalarıyla ilişkili olduğunu sonucuna varmışlardır. Kahrıman vd. (2013), yaptıkları çalışmada yabancılara Türkçe öğretimine ilişkin kaynakları incelemişlerdir. İnceleme sonucunda 137 yüksek lisans tezi, 35 doktora tezi olmak üzere toplam 172 teze ulaşmışlardır. Buradan hareketle önceki sonuçlarla benzer olarak yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çoşkun, Balcı ve Özçakmak (2012), tezler üzerine yapmış oldukları araştırmada 1564 teze ulaşmışlardır. Bu tezlerin 123'ü yabancılara Türkçe öğretimi alanıyla ilgilidir.

Sonuç olarak üniversitelerde, dil öğretim merkezlerinde ve bu alanla ilgili kurum ve kuruluşlarda yabancılara Türkçe öğretiminin akademik boyut kazanması, bu alana ilişkin literatür oluşturulması ve araştırmaların artması çalışmaların sayısını da arttırmıştır.

Kaynaklar

- Aksan, D.(1979). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. TDK Yayınları.
- Arslan, N (2014). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Balcı, A. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem Akademi.
- Büyükkiz, K. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 203-213.
- Coşkun, E., Özçakmak, H. ve Balcı, A. (2012). Türkçe eğitiminde eğilimler: 1981-2010 yılları arasında yapılan tezler üzerine bir meta-analiz çalışması. E. Yılmaz, M. Gedizli, E. Özcan ve Y. Koçmar (Ed.), *Türkçenin eğitimi öğretimi üzerine çalışmalar* içinde (s. 204-212). Pegem Akademi Yayınları.
- Çiftçi, Ö. ve Çoşkun, H. (2017). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların farklı değişkenlere göre tasnifi. *International Journal of Language Academy*, 5(4), 205-214.

- Demir, T. T., Peler, M. ve Güler Yıldız, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimler. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(2), 185-204.
- Ergin, M.(1989). *Türk dil bilgisi*. Bayrak Yayınları.
- Göçer, A., Tabak, G. ve Coşkun, A. (2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kaynakçası. *Tubar*, 32, 73-126.
- Kahriman, R., Dağtaş, A., Çapoğlu, E. ve Ateşal, Z. (2013). Yabancılar Türkçe öğretimi kaynakçası. *Türük Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 80-132.
- Özçakmak, H. (2017). Türkçe eğitimi lisansüstü araştırmalarında yeni yönelimler (2011-2015). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(3), 1607-1618.
- Pekacar, Ç. Bekeyeva, N. Pekacar, B. Y. (2018). *Türkçenin yabancı dil öğretimi ile ilgili bilimsel yayınlar üzerine istatistiksel bir değerlendirme*. Alaş Aydınları Uluslararası Konferansı, Kazakistan.
- Pılancı, H., Saltık, O. ve Sözer. (2019, 9-10 Ekim)Türkiye’de görev yapan öğretmenlerin “anadili, ikinci dil, ikidillilik ve yabancı dil” tanımları. II. Uluslararası Avrupalı Türkler ve İkidillilik Çalışmaları Kongresi, Köln.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.(2022). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Language is a natural means of communicating between people, a living being that has its own laws and develops only within the framework of these laws, a system of secret agreements whose foundations were made at unknown times, and a social institution made of sounds (Ergin, 1989, p. 3). It is a system that allows people to share their feelings, thoughts, knowledge, and ideas. Societies learn languages to communicate and interact with each other. Since it is not possible for people to live together, to understand each other, and therefore to form a society without language, language is also important in this respect and transforms a community into a society. The strongest of the bonds that make a society a nation is language. Language tightly binds individuals to their nation, homeland, and past, and by being transmitted from generation to generation, it makes the individual a link in the chain between the past and the future (Aksan, 1979, p.13).

Today, cultural, political, and scientific trade relations between countries around the world are increasing day by day. As a result of the increase in international relations, people from different countries learn foreign languages for various reasons, which creates an environment for multilingualism and multiculturalism to gain importance. Today, the desire to learn Turkish is increasing rapidly in parallel with the reasons mentioned above, as well as the developments and changes in the world and the geography where Turkey is located, so people from different countries learn it for different reasons. Today, many people from many countries come to our country to learn Turkish for various reasons and learn Turkish in Turkish teaching centers abroad, and this number is increasing day by day. This situation makes Turkish a language that foreigners learn at home and abroad, while at the same time revealing the importance of teaching Turkish as a foreign language (Büyükikiz, 2014).

This research is a “document review” and qualitative methods are followed to determine the master's and doctoral theses on teaching Turkish to foreigners between the years 2011 and 2022. Any written material that provides information about the subject of research is called a document (Balci, 2016). Document analysis includes the analysis of written materials containing information about the

case or cases that are investigated (Yıldırım and Şimşek, 2022, p.189). The National Thesis Center database of YÖK is mostly utilized for literature review. However, besides this database, thesis centers of universities and written sources prepared on this subject in previous years are also used.

This study examines the master's and doctoral theses on teaching Turkish to foreigners and presents the findings in tables. Considering the findings, there are a total of 460 studies in this field between the years 2011 and 2022. The maximum number of master's theses in this field is in 2021, and the doctorate thesis is in 2021. The least number of master's theses are in 2014, and doctoral theses are in 2012 and 2013. This study examines other studies and compares and discusses the results.

Examining the studies on the field, Demir, Peler, and Yıldız (2021), in their study, examine the theses written on the field of teaching Turkish to foreigners between 2011 and 2020. They show that between 2011 and 2020, 578 theses on the field were submitted. They conclude that most of the theses were written in 2019. They state that the least number of theses related to the field were presented in 2011. Based on these data, they conclude that there has been an increase in the number of theses written on the field as we approach the present day and that the master's theses are more than doctoral theses. Pekacar et al. (2018), in their study on scientific publications, conclude that there has been an increase in studies on master's theses since 2006. In their research, they reached 223 master's and 43 doctoral theses. Based on this, they conclude that the master's theses are more than the doctoral theses.

Büyükikiz (2014), in his study on postgraduate theses presented between 1981 and 2012 in the field of teaching Turkish to foreigners, concludes that in parallel with the research on theses, a large part of postgraduate theses consist of master's theses, and doctoral theses are less than master's theses. He states that doctoral theses did not increase over the years, and remained at approximately the same rate over the years. In addition, when he classifies the postgraduate theses according to years, he states that most theses are between 2006 and 2012. This is an indication that the importance given to this field has increased in recent years.

As a result, the academic dimension of teaching Turkish to foreigners in universities, language teaching centers, and institutions-organizations related to this field, the formation of literature, and the increase in studies have increased the number of research.